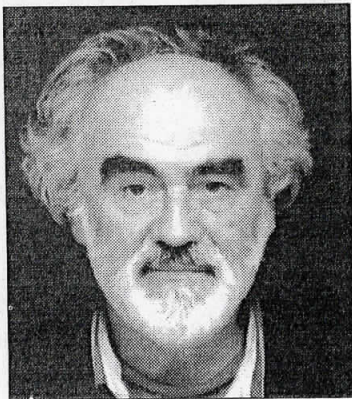

Пред многу години, некаде во седумдесеттите од минатиот век, заедно со неколку колеги од ликовната фела, од Париз отидовме во Лондон. Повод за нашето патување беше значајна изложба што се одржуваше во Теит Галери, или по наше, нешто како Национална галерија од главниот град на Британското Кралство! На изложбата беа собрани значаен дел од сликите на Жозев Малорд - Вилијам Тарнер, (1775-1851) заедно со Џон Констабл и Вилијам Блек. Тарнер е еден од најзначајните ликовни творци на Англија од деветнаесеттиот век, многу светски ликовни естетичари Тарнер го сметаат за претходник на францускиот импресионизам, дури и на апстракцијата!

По посетата и разгледувањето на изложбата проследија прошетките низ Лондон и ниту една посета на овој магловит град нема да биде комплетна ако не го видите Вестминстер, односно британскиот парламент и неговиот прекрасен парк. Со сендвичите в раце отидовме во Вестминстер парк, по Хајд парк, втор по големина во Лондон! Паркот беше преполн со посетители и додека ги јадевме сендвичите меѓу луѓето го здогледавме Чарли Чаплин, со неговите широки панталони, тесно-то палто, капчето и познатото стапче! Во еден момент помислив, посетата на Лондон е полн погодок. Ем го видовме Тарнер, ем имаме можност да се шетаме низ Вестминстер паркот заедно со Чаплин! Но таквата помисла беше само за миг, бидејќи тој не беше вистинскиот Чаплин туку скулптура во природна големина, сместена на тревата од паркот! Чиниш Чаплин ќе прооди и ќе се замеша меѓу многуте шетачи од Вестминстер паркот!

Кога пред неколку дена ги видов

Коле Манев

новите скулптури поставени низ центарот на Скопје ме потсетија на патувањето во Лондон и скулптурата на Чарли Чаплин. Вајарското дело „Шмизла“ на колегата Димитар Филиповски кај мене побуди исти чувства како кога се наоѓав пред „Чаплин“ во Лондон! Кога ги спомнувам двете дела, не мислам да правам споредба за естетско-скулптуралните вредности, кои, секако, ги има делото на Филиповски со тие на Чаплин (за жал, името на авторот на „Чаплин“ одамна сум го заборавил) туку ми се допаѓа идејата, кога меѓу минувачите низ улица или парк се најде ликовно дело скулптура, кое се меша со мноштвото луѓе и претставува составен дел од нив! Тоа не значи дека другите скулптури, условно да кажам поставени класично, на постамент, не се прифатливи! Тие си имаат друга убавина и предизвикуваат поинакви емоции, ама скулптурите како таа на Чаплин и „Шмизла“ со самото тоа што можете да се сонпете или судрите со нив, според мене, имаат чуден ликовен шарм, во таква една поставеност предизвикуваат и ги чувствуваат поблизу до вас, се поистоветуваат

Чаплин и Шмизла!

Вајарското дело „Шмизла“ на колегата Димитар Филиповски кај мене побуди исти чувства како кога се наоѓав пред „Чаплин“ во Лондон

со обичниот минувач, односно се на дофат на очите од потенцијалните потрошувачи на ликовните вредности. Јас за ова писание ја спомнувам „Шмизла“ на Димитар Филиповски, но исто толку заслужуваат свое видување и другите скулптури поставени во Скопје како што е „Златната

мачка“ на Томе Ациевски. Моето визуелно задржување на „Шмизла“ е повеќе емотивно бидејќи ме потсети на патувањето во Лондон каде што ја забележав скулптурата на Чаплин. И кога сме кај скулптурите, овие или кој било други, кои се поставуваат на јавни простори, моето мисле-

ње или размислување е апсолутно небитно, тоа што е важно и, за жал, недостига е мислењето и видувањето на ликовните естетичари! Речиси е традиција кај нас при вакви културни настани, со сета сериозност на зборот, од страна на тие на кои професионална должност им е да ги проценат, добиваме молк и неправдана тишина. Зборот на ликовниот естетичар има своја тежина и е неприкосновена нужност во ликовната дејност со сите можни грешки во проценувањето, свесни дека нема апсолутна вистина и идеална мера! Ако не од друго, хронолошките забелешки се потребни за да се одбегне немата празнотија што останува од отсутството на зборот или гласот на ликовните естетичари.

Навистина не знам што се случува со нашите аналитичари, критичари или куратори, кој како сака, но се добива впечаток како да си ја заборава професијата! Нивното реагирање збунува! Не станува збор само кога се во прашање скулптури, исто се случува и со изложбите на слики или на графики! Мошне ретко се среќаваат размислувањата на некој ликовен естетичар врзани за одредена ликовна манифестација! Чудно, но така е! Дали се убедени дека сè што се случува кај нас во овој домен е прекрасно и идеално и затоа нема потреба од коментари, или, пак, мислат дека се е толку лошо што нема нужност од какво било зборување!? Почитувани ликовни естетичари! Немојте да бидете и понатаму стиснати! Вашето видување и размислување поврзано за ликовната дејност е повеќе од потребно! Понудете го на ликовните творци и на јавноста! Вашиот збор ќе помогне во расчистувањето на сите дилеми околу доброто и помалку доброто!

Авторот е ликовен уметник